

Recensie: 40 45 de spektakelmusical

Studio 100 Pop-Up Theater Puurs
zondag 11 juli 2021

foto © Studio 100

Recensie:

Het zijn solden. Leve de solden! In de bak 'Buitenkansjes' bij Fnac vonden we de dvd 40 45 de spektakelmusical. Deze overhyped Studio 100-productie lieten we feestelijk links liggen toen die onder grote bombarie in première ging in het Pop up theater in Puurs op 7 oktober 2018. Rode lopers, een overaanbod aan BV's, veel te veel media, de zucht naar erkenning van Bourlon en Verhulst, het opgeklopte en fake happy sfeertje van Hollywood in Vlaanderen willen spelen – Dat zijn allemaal factoren waar we hartelijk om danken. De dvd staat nu aan 9,99 euro in plaats van bijna 26,99 wat 26,99 euro overprijsd is. Het voordeel om de voorstelling later te zien dan de rest als het momentum voorbij is, is dat je op een veel nuchtere manier naar het product kan kijken. En dat is – zoals te vrezen viel, totaal overroepen.

Eerst en vooral is er het flutverhaaltje. Twee broers: de garagist Louis (Jonas Van Geel) en de dokter Staf (Jelle Cleymans) kiezen respectievelijk voor het verzet en collaboratie met de nazi's wanneer de Tweede Wereldoorlog woedt en ons land door Duitsland bezet gebied is. Louis kan niet begrijpen dat iemand die zo veel slimmer is dan hij: Staf, zo'n domme keuze maakt.

Duitse militairen komen inwonen in hun huis. Hun eens zo goede gezinsband verbreekt wanneer de tegenstellingen tussen de twee scherper worden. Staf die pas verloofd is met Marie (Line Ellegiers) zal radicaliseren en steeds minder tijd hebben voor zijn prille relatie. Louis van zijn kant werd dan weer verliefd op Sarah Liebmann (Clara Cleymans) op het verjaardagsfeest van zijn broer. Hij ontdekt dat ze moest onderduiken omdat ze Joods is.

40 45 de spektakelmusical is dus al met al inhoudelijk een bijzonder magere dubbele lovestory die zich afspeelt op de achtergrond van een van de grootste conflicten van de voorbije eeuw. Regisseur Frank Van Laecke verliest zich echter in goedkoop effectbejag door spektakel te serveren (een neerstortend vliegtuig, een parachutist die uit de lucht komt vallen, vlammenwerpers uit de vloer die symbool staan voor twee synagoges die in brand gestoken worden –) Het zijn wellicht allemaal zaken die ervoor zorgen dat het publiek de aandacht blijft behouden maar vooral: ze dienen om te camoufleren dat de plot wel erg dun is en voornamelijk teert op historische gebeurtenissen (het bombardement op Cine Rex, het evenement van de VNV in het Sportpaleis, het bombardement op de luchthaven van Deurne, de rantsoenering, de transporten van Joden in veewagons naar de massavernietigingskampen zoals Auschwitz –)

Steve Willaert en Will Tura tekenden voor de muziek. Zij slaagden erin om geen enkele song af te leveren die in het gehoor blijft hangen. De orchestratie is dermate bombastisch dat ook hier gewag gemaakt kan worden van misplaatste scoringsdrang. Tegenover al dat groots gedoe, zijn de rollen die Clara Cleymans en Jo De Meyere (Leon) spelen gewoon een verademing. Clara mag als Sarah een Joodse celliste neerzetten die houdt van Mahler (die op de verboden lijst van muziek staat tijdens het Naziregime). De keuze voor dat doorleefde, gevoelige instrument, maakt haar personage symbool staan voor het humane. Voor iemand met echte diepmenselijke gevoelens. Ook Jo legt andermaal zijn ziel in deze productie. Ver van al het grootste gedoe zijn nummers als 'Eli Azavtani', waarbij Joodse mannen en vrouwen van elkaar gescheiden worden bij de deportatie en 'Blijf bij mij', de song tussen Clara en Jonas met stip de sterkhouders van deze musical die helaas verder

verzuipt in pathos, en gratis spektakel.

Het smartlapgevoel is daarnaast nooit ver weg, Jonas staat " wellicht om zijn klinkers zo zuiver mogelijk te laten klinken " met een te grote glimlach op zijn gezicht te zingen als een niet geschminkte clown waardoor het aanvoelt dat ie een laag plastic over zich heen doet en niet oprecht overkomt. Met andere woorden qua beleving zit dit niet goed en moet hij zijn meerdere kennen in klasbakken als Jo en Clara. Ook Jelle Cleymans komt nauwelijks uit de verf en weet niet te overtuigen. Dat zijn personage ook nog een van de pot gerukte plottwist naar het einde meemaakt die er als wel erg bijgesleurd aanvoelt, staat daar los van. Dat 40 45 de spektakelmusical finaal niet onder de huid kruipt, komt omdat het verhaal en de personages (op dat van Sarah na) onvoldoende uitgewerkt is, de filmische benadering met feiten en data die geprojecteerd worden afstandelijkheid creëren, de voorstelling ook te opvallend in stukjes onderverdeelt, en de muzikale score en liedteksten onvoldoende goed in het gehoor liggen om je emotioneel te beroeren.

Kortom: wij weten niet wat Joop van den Ende bezielt om van deze musical een Hollandse remake te maken eind volgend jaar. Soldaat van Oranje, dat wel degelijke songs heeft die onder de huid kruipen én gebaseerd is op het waargebeurde verhaal van een verzetsstrijder, is zo vele malen sterker dan 40 45 de spektakelmusical!

En de Vlaamse ticketkopers die al maanden wachten op een nieuwe datum nadat de voorstelling door de coronapandemie uitgesteld werd? Die kunnen nu genieten van het buitenkansje om hun tickets te laten terugbetalen (niet alleen omdat het momentum voorbij is, maar vooral omdat de intrinsieke kwaliteit qua plot en muziek van de musical bijzonder mager is) of ze laten omzetten naar tickets voor een andere productie. Die van Daens bijvoorbeeld, die dankzij Dirk Brossés puike werk wél muzikaal beklijft bijvoorbeeld. Dat Studio 100 kiest om het Pop up theater opnieuw te openen met die musical hoeft dan ook niet te verbazen. Het is een teken aan de wand, samen met het feit dat het de 40 45 musicalproducten in forse afslag laat plaatsen. Ondertussen hebben die ticketkopers voor de 40 45 spektakelmusical nog steeds geen nieuwe data ontvangen. Noem het gerust een soort gijzelingsactie waar hun zuurverdiende centjes zich nu in verkeren.

< Bert Hertogs >